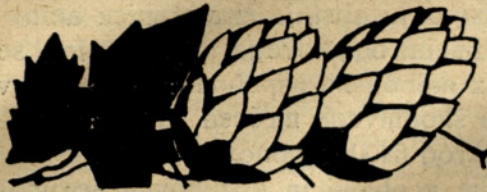

Slovenski hmeljar

Glasiló hmeljarskega društva za Slovenijo

Izhaja štirinajstdnevno ♦ Naročnina Din 20.—, za nečlane Din 30.—; posamezna številka Din 2.— ♦ Uredništvo in uprava: Celje, Vodnikova ul. 2, telefon 218

Leto IV

Celje, dne 27. januarja 1933

Štev. 2

Ing. J. Feržan:

Tako se ne selekcionira!

Ko sem čital v zadnji številki članek »Selekcija hmelja«, sem se moral ponovno prepričati, da imamo mi Slovenci tisto žilico v sebi, da hočemo vse na novo iznajti in se nočemo koristiti z izkušnjami drugih. Na Češkem selekcionirajo hmelj že osem let in na Bavarskem pet let ter imajo gotovo dovolj izkušnje. Zato pa od njih lahko dobimo način selekcije, ki je pri hmelju zelo težaven, da ne grešimo v tem, v čemer so se že oni pregrešili in so morali z izgubo časa in denarja iskati zanesljivejšega načina.

Leta 1927 sem v drugi številki »Naših goric« napisal članek: »Naše hmeljarstvo s posebnim ozirrom na izbor hmelja.« Takrat je hotelo kmetijsko ministrstvo osnovati v Savinjski dolini selekcijsko postajo z enoletno hmeljarsko šolo. Kredit v znesku 450.000 dinarjev v ta namen je bil že zagotovljen. Ker pa v Savinjski dolini ni bilo mogoče dobiti primerne objekta ter je iskanje in vsa tozadevna pogajanja bilo brezuspešno, je medtem kredit za to važno ustanovo seveda propadel.

Način selekcije, kot si ga zamišlja Hmeljarsko društvo in katerega je odobrila tudi kralj. banska uprava, pa ne more dovesti do zanesljivega in zaželjenega uspeha. Da bo 10 ljudi vsak za se — takozvani podružniški selekcionarji — izbiralo hmeljske trte, ki naj služijo za matico selekcije našega hmelja, in da se od teh hmeljskih trt takoj prihodnjo pomlad vzamejo sadike ter zasadijo v selekcijski nasad, je povsem pogrešna pot. To pa iz čisto enostavnega razloga: Stalnost dobrih svojstev, ki jih pri hmelju iščemo, se ne dá določiti pri enkratnem ogledovanju in opazovanju;

za to je treba najmanj tri leta. Delo selekcije hmelja v pravem strokovnem smislu je precej težavno in zamudno, ter zahteva mnogo natančnosti in vestnosfi. Zato mora biti prvo delo, ki je temelj selekcije, v rokah ene same osebe. Niti ena sama oseba se ne vé ravnati v vsakem konkretnem slučaju po istih principih in niso izključene znatne razlike v izbiri. Kolika različnost bo šele nastopila, če bo deset ljudi, deset parov različnih oči in pojmovanja o hmelju izbiralo onih 200—300 sadežev, ki jih selekcijski spored predvideva! V tem sporedu je namreč rečeno, da naj vsak podružnični selekcionar izbere 20—30 sadežev.

Leta 1927 sem bil v Žatcu ter sem imel priliko opazovati selekcijo hmelja. Hmeljarsko društvo v Žatcu je osnovalo tedaj poseben odsek, v katerega je pristopilo takoj okrog 100 najboljših čeških hmeljarjev. Ti hmeljarji so dali na razpolago potrebno zemljišče in denarna sredstva. Nato se je začelo s selekcijo tako-le: Izbrali so komisijo treh hmeljarjev-strokovnjakov, ki so v času med cvetenjem in zorenjem hmelja sedli v avto in vsi trije skupaj obiskali vsa ona hmeljišča, za katere so člani selekcijskega odseka izjavili, da raste na njih najboljši hmelj. Vsi trije so tako v teku enega tedna — dva dni sem se jim tudi sam priključil! — pregledali vsa izbrana hmeljišča, osebno zaznamovali s količki po tekočih številkah izbrano hmeljsko trto in obenem napisali v register točno njen položaj in vrstni red. Vsaka izbrana hmeljska trta je bila na licu mesta opazovana tri leta in se je vsako leto vodil točen zapisnik o splošnem stanju vsake posamezne trte. Pri obiranju se vsaka rastlina zase obere in njen pridelek takoj stehta. V za to pripravljeno tabelo so zapisovali težo pridelka posameznih rastlin, da so lahko pozneje primerjali posamezne rastline

med seboj. Od vsake hmeljske trte, ki so jo obrali in pridelek stehali, so vzeli pest hmelja in ga shranili v papirnati vrečici, na katero so napisali številko dotične rastline. Tehtanje pridelka vsake posamezne hmeljske trte takoj po obiranju in naknadno pregledovanje ter klasifikacija kobil je velike važnosti. Pri prvem izbiranju rastlin se naše oko lahko moti. Tudi je n. pr. 100 kobil ene rastline mnogo težjih od 100 kobil druge, njihova kakovostna svojstva, ki so za pivovarstvo važna, se razlikujejo itd. Edino potom naknadne fizikalne analize in medsebojnega primerjanja (koeficientov) posameznih rastlin lahko določimo svojstva in stalnost teh svojstev.

Tekom treh let se vsaka rastlina pokaže, kako je stalna glede rodovitnosti in kakovosti. Tekom treh let se tudi izmenjajo skoraj vse različne podnebne razmere: eno leto suho, drugo mokro, tretje dobro. Vse to vpliva. Po treh letih se napravi generalna inventura in klasifikacija vseh izbranih hmeljskih trt. Samo od onih, ki so se skozi triletno poskusno dobo stalno dobro obnesle v svojih dobrih lastnostih glede rodovitnosti, kakovosti pridelka, odpornosti proti boleznim in škodljivcem itd., se vzamejo sadeži, ki se zasadijo v matični hmeljski nasad. Samo v takem delu leži zanesljivost in le ta način se je izkazal kot dober. Zato pa ravnajo po njem stari in izkušeni hmeljarji. Morda bi kazalo, da si ga tudi naši merodajni krogi osvojijo!

Dipl. ing. J. Dolinar:

Zatiranje rastlinskih bolezni in škodljivcev v Ameriki

(Nadaljevanje.)

Žveplo se uporablja za zatiranje raznih škodljivcev in bolezni. Plinarne so stavile zadnji čas v promet zelo fino koloidalno žveplo, ki se prav lahko meša z vodo in se v praksi zelo dobro obnese.

V Kaliforniji se v večjem obsegu uporablja za zatiranje škodljivcev na južnem sadju tudi strupeni plini, in sicer v prvi vrsti cian-vodikova kislina (Blausäure). Leta 1927 se je uporabljalo ta plin v južni Kaliforniji za približno 6 milijonov dreves na 65.000 akrih (26.299 ha) ter so stroški znašali skupno 2-1 milijona dolarjev (117,600.000 Din). V slične namene se uporablja z dobrim uspehom tudi kalcijev cianid; tako ga n. pr. United States Public Health Service prav uspešno uporablja za zatiranje podgan in drugega mrčesa na ladjah.

Za zatiranje raznih škodljivcev na žitu v žitnih skladiščih se je uporabljajal prej v glavnem ogljikov žveplec. Ogljikov žveplec pa že pri navadni tem-

peraturi močno izhlapeva ter se pare rade vna-mejo in je zato uporaba tega sredstva zelo nevarna radi požara. Zato je ameriško kmetijsko ministrstvo pred kratkim stavilo v to svrhu v promet novo sredstvo, ki obstoja iz mešanice aethylenovega oksida in ogljikovega dvokisa ter se je dosedaj že z najboljšim uspehom uporabljalo v svrhu zatiranja škodljivega mrčesa za nad 3 milijone bušljev (okrog 8400 vagonov) pšenice.

Zoper molje v obleki in kožuhovini se uporablja v domačem gospodinjstvu kakor tudi v raznih skladiščih s prav dobrim uspehom aethylenov diklorid z malim dodatkom tetraklorovega ogljika.

(Dalje prihodnjič.)

Razno

Pridelek hmelja v Nemčiji v letu 1932 je znašal, kakor objavlja sedaj državni statistični urad, na Bavarskem na 6716 ha 41.700 stotov, v Württembergu na 1031 ha 6268 stotov, v Badenu na 252 ha 1492 stotov, v ostalih krajih na 14 ha 111 stotov, torej skupno na 8013 ha 49.571 stotov, dočim v letu 1931 na 10.249 ha 77.800 stotov, v letu 1930 na 13.074 ha 110.524 stotov, v letu 1929 na 15.224 ha 136.415 stotov, v letu 1928 na 15.273 ha 83.668 stotov in v letu 1927 na 15.507 ha 71.791 stotov. Kakor razvidno, je bila površina nasadov in višina pridelkov v teh letih zelo različna, dočim je bila zadnja leta pred vojno površina nasadov precej stalna, zelo različni pa pridelki; tako je znašal pridelek na istem ozemlju v letu 1914 na 22.761 ha 169.477 stotov, v letu 1913 na 22.203 ha 87.415 stotov, v letu 1912 na 22.287 ha 153.478 stotov in v letu 1911 na 22.025 ha 73.636 stotov. Povprečni pridelek na 1 ha pa je znašal v tistih letih (1932) 7-9, (1931) 7-6, (1930) 8-5, (1929) 9-0, (1928) 5-5, (1927) 4-7, (1914) 7-4 (1913) 3-9, (1912) 6-9 in (1911) 3-3 stotov.

Pridelek hmelja v Franciji v letu 1932 je znašal po uradni ugotovitvi v Alzaciji na 1350 ha 5400 stotov, v Cote d'Or na 200 ha 700 stotov, v Nord na 160 ha 2560 stotov, v Meurthe-Moselle na 80 ha 600 stotov in v ostalih krajih na 61 ha 312 stotov, torej skupno na 1851 ha 9572 stotov. V letu 1931 pa je znašala površina nasadov še 2385 ha, pridelek pa le 5344 stotov.

Hmeljarska poročila

Savinjska dolina: V zadnjem času je bilo še vedno precej zanimanja za letnik 1933 v predprodaji po nespremenjenih cenah in nekaj zopet tudi za letnik 1931, vendar do pomembnejših zaključkov ni prišlo.

Vojvodina: V zadnjem času je bilo nekaj povpraševanja za letnik 1930 po 4 Din za kg, vendar je do zaključkov prišlo le redko. Za letnik 1933 v predprodaji ni zanimanja. Opuščeni hmeljski nasadi se bodo spomladi zopet obnavljali. Že v jeseni je bilo na novo zasajenih 80 oralov, spomladi pa se bo površina hmeljskih nasadov povečala od sedanjih 1150 na 2000 oralov.

Češko slovaška: Zanimanje za pridelek 1932 je precej ponehalo in je le semtertja še nekaj prometa. Ker pa so zaloge že itak zelo pičle in potreba še ni

krita, so cene ostale v glavnem nespremenjene in notira nominalno žahteško blago še vedno 30–52 Din, hmelj iz Uštčka in Roudnice 26–35 Din, zeleni iz Dube pa 20–26 Din za kg. V Zaicu je bilo znamkovanih do slej 34.293 bal pridelka 1932 v skupni teži 43.126 stotov, to je nad 74% celokupnega pridelka v letu 1932.

Nemčija: V Nemčiji so računali, da bo po novem letu postalo na hmeljskih tržiščih živahneje, vendar je kupčija ostala nadalje klavrna in promet prav neznačen. Pri zelo mirni zaključni tendenci notira pridelok 1932 nominalno Hallertauski hmelj 56–74 Din, gorski (Hersbruck) 44–62 Din, boljši Spaltki 67 do 78 Din in najboljši Tettnangski 74–78 Din za kg. Prodanih pa je bilo le nekaj bal Hallertauskega hmelja po ceni do 69 Din in gorskega po ceni do 58 Din za kg. Zanimanja je malo in tudi cene so že oslabele in niso več tako čvrste.

Poljska: Niti za lanski pa tudi za starejše letnike ni nobenega zanimanja in tudi za letnik 1933 v predprodaji prav malo povpraševanja.

Francija: Po novem letu je zanimanje za hmelj nekoliko oživelo, vendar do znatnejšega povpraševanja ni prišlo. Zadnji čas je bilo prodanega le nekaj alzaškega hmelja lanskega pridelka po 40 do 52 Din za kg, dočim se za letnik 1931, za katerega je tudi nekaj zanimanja, zahteva 24–26 Din za kg. Računa se, da celokupni pridelok hmelja 1932 v Franciji znaša 25.000 stotov manj kakor pa potreba; uvozni kontingent po znižani carini znaša 8000 stotov, tako da še vedno ostane primanjkljaj 17.000 stotov, ki se še mora ali pa se je že uvozil po predpisani, ne znižani carini. Trdi se, da je domača potreba že krita, ker so se pivovarne založile še v času živahnega nakupovanja na račun ukinitve prohibicije v Ameriki, ker so se bale, da pozneje hmelja ne bodo mogle dobiti, ali pa le po znatno višji ceni.

Belgija: Pri nespremenjeno mirni tendenci notira letnik 1932 Poperinghe nominalno 27 Din, letnik 1933 iste provenience v predprodaji za oktober - november pa 28 Din za kg.

Anglija: Zadnji čas je zanimanje in povpraševanje na hmeljskih tržiščih zelo popustilo ter je kupčija bolj klavrna in prometa malo. Nominalno pa so ostale cene v glavnem nespremenjene in letnik 1932 notira 40–60 Din, letnik 1931 pa 4–25 Din, letnik 1930 tudi še 4–5 Din in starejši letniki 2–3 Din za kg. Računa se, da je prodanega že nad 85% celokupnega pridelka. V tekoči sezoni se je prvič, odkar se vodi to-

zadevna statistika, več hmelja izvozilo iz Anglije kakor pa uvozilo v Anglijo. Dočim je namreč uvoz znašal le 8939 stotov, je znašal izvoz 11.253 stotov. V primeri z lanskim letom je nazadoval predvsem uvoz, dočim se je izvoz le malo dvignil.

Amerika: Zanimanje in povpraševanje na hmeljskih tržiščih je zelo popustilo in je zaključna tendenca prav slaba. Prometa je le malo in vse čaka, kaj bo z ukinitvijo prohibicije. Zato so cene le nominalne in letnik 1932 notira 44–50 Din, letnik 1931 pa 35 do 44 Din in starejši letniki 6–13 Din za kg. Površina hmeljskih nasadov se bo v tekočem letu najbrž znatno razširila, kakor se računa, samo v Kaliforniji za 200 do 300 ha.

Vse cene na inozemskih tržiščih so preračunane po pariteti v Zürichu.

Najvišje svetovne cene za hmelj različnih provenienc, dosežene v zadnjem času, so bile naslednje (prvo število velja za letnik 1932, drugo za 1931, tretje za 1930): za češkoslovaški Din 53, 10, 6; za nemški Din 81, 26, 18; za jugoslovanski Din 40, 10, —; za poljski Din 38, 4, 2; za francoski Din 52, 22, 9; za belgijski Din 29, 13, —; za angleški Din 60, 24, 10; za ameriški Din 56, 49, 11.

Za razvedrilo

V gledališču na galeriji.

O č e sinčku: »Ne sklanjaj se tako čez ograjo, da ne padeš doli! Spodaj so namreč mesta za deset dinarjev dražja.«

Pametnejši.

Dva avtomobilista sta se srečala na ozki cesti, kjer se ni bilo mogoče drugače izogniti, kakor da se eden umakne nazaj.

»Še nikdar se nisem umaknil nobenemu norcu,« pravi jezno prvi in ne premakne svojega voza.

»Jaz pa še vedno vsakemu,« pravi drugi in mirno porine svoj voz nazaj.

Koristna znatizeljnost.

Gospod na policiji: »Rad bi videl lopova, ki se je pred tednom splazil v naše stanovanje ter nas okradel in katerega ste menda že prijeli.«

Policijski uradnik: »To je pa malo čudna želja! Pa zakaj ga želite videti?«

Gospod: »Rad bi ga vprašal, kako se je mogel splaziti v naše stanovanje, da ga moja žena ni slišala.«

Najbolj varna naložba denarja — Najvišja dnevna obrestna mera

Jamstvo Dravske banovine z vsem premoženjem in davčno močjo

Hranilnica Dravske banovine podružnica Celje

(nasproti pošte) Cankarjeva ul.

prej Južnoštajerska hranilnica

Vsakovrstna posojila pod ugodnimi pogoji

Dolžnik jamči samo za izposojeni kapital

H MELJARJI! VAŠ DENARNI ZAVOD JE LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na voglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Za hranilne vloge jamči
poleg rezerv in hiš nad
5000 članov-posestnikov z
vsem svojim premoženjem

Vlagatelji pri Ljudski po-
sojilnici ne plačajo rent-
nega davka — Stanje vlog
nad 100.000.000 dinarjev

Umetna gnojila

Thomasovo žlindro, superfosfat, kalijevo sol, apneni dušik KAS in Nitrofoskal

Kmetijske stroje

pluge, brane, slamoreznice, trijerje in škropilnice

Sredstva za

pokončavanje škodljivcev

ter vse druge kmetijske potrebščine

oddaja najceneje:

Skladišče

Kmetijske družbe v Celju (pri kolodvoru)

Kmetje, meščani, trgovci, obrtniki!

Zavarovalnica slovenskega ljudstva je le Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Zavaruje:

1. proti požaru, strelji in plinski razstrelbi: poslopja vsake vrste, dograjena kot tudi med gradnjo, vse premičnine, pohištvo, zvonove, poljske pridelke, hmelj, žito, krmo itd.;
2. proti razbitju in razpokam: zvonove, steklo;
3. v življenjskem oddelku: na doživetje in smrt, otroške dote, rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah in pri najugodnejših plačilnih pogojih.

Za vsa pojasnila in nasvete v zavarovalnih zadevah se obračajte le na naše krajevne poverjenike po župnijah ter

v Celju

na Podružnico Vzajemne zavarovalnice, palača Ljudske posojilnice, Vodnikova ulica,

v Mariboru

pa na gosp. Žebota Franja, glavnega zastopnika Vzajemne zavarovalnice, Loška ulica 10.